

Kommissorium for analyse af udviklingen på autismeområdet – et indsatsområde i konstitueringsaftalen for perioden 2018-2021.

Baggrund

Det fremgår af konstitueringsaftalen for byrådsperioden 2018-2021, at Byrådet ønsker at give autismeområdet et særligt fokus. Analysen, som igangsættes med dette kommissorium, er første konkrete udmøntning af konstitueringsaftalens særlige fokus på autismeområdet.

Formål

Autisme spektrum forstyrrelser (ASF) er en gruppe af gennemgribende udviklingsforstyrrelser, som findes hos både børn, unge og voksne. Forstyrrelsen forekommer i forskellige grader og former. De mest kendte er infantil autisme og aspergers syndrom. Alle former er karakteriserede ved vanskeligheder med at kommunikere og indgå i sociale samspil samt særlige adfærdsmønstre, bevægelser og interesser.

Det skønnes, at 35.000-55.000 mennesker opfylder de kliniske kriterier for diagnosen autisme/autisme spektrum forstyrrelse (ASF) i Danmark. En opgørelse fra 2016 viste, at der var ca. 350 borgere i Viborg Kommune med en autismediagnose eller autismealignende adfærd i aldersgruppen otte til 86 år. Opgørelsen blev foretaget på tværs af alle Socialområdets tilbud samt i Børn & Unge.

Antallet af børn og unge, der bliver diagnosticeret med ASF, har været stærkt stigende siden begyndelsen af 90'erne. ASF er en livslang diagnose, og derfor er der i disse år et stigende antal unge med ASF, som bliver voksne. Det betyder, at stigningen nu ses blandt både børn, unge og voksne, og det udfordrer de kommunale indsatser og ressourcer på tværs af politikområder og indsatser. På børne- og ungeområdet kommer stigningen konkret til udtryk i stigende elevtal i de særlige dag- og skoletilbud til børn med autisme og et øget behov for at styrke inklusionen i de almene klasser. På voksenområdet ses stigningen i tilgang til bostøtten samt pres på kapaciteten i botilbuddene.

Det kalder på en analyse, som både belyser udviklingen i alle tre livsfaser og belyser mulige tiltag, der kan styrke indsatserne i de tre livsfaser samt og ikke mindst sammenhængen og koordineringen i overgangene mellem livsfaserne.

Opgaven er todelt og indeholder følgende faser:

- Fase 1: En kortlægning og analyse af autismeområdet.
 - 1a. Kortlægning af faktuelle oplysninger på området eksempelvis 1) fakta om ASF, 2) udviklingen i antallet af borgere med ASF, 3) beskrivelse af Viborg Kommunes tilbud til borgere med ASF, 4) kortlægning af Viborg Kommunes køb af relevante tilbud i Region Midt og andre kommuner
 - 1b. Analyse af udvikling og sammenhænge i de faktuelle oplysninger
- Fase 2: Der udarbejdes et katalog, der 1) opsummerer analysens resultater ift. de væsentligste udfordringer på autismeområdet, 2) samler relevant eksisterende viden om virksomme metoder og 3) fremsætter anbefalinger til nye tiltag og indsatser. Det samles i ét katalog, som politikere, medarbejdere og lokale aktører kan anvende i sit arbejde med at styrke og udvikle autismeområdet.

Analysen vil inddrage eksisterende og kommende analyser såsom 1) Socialområdets kortlægning af autismeområdet fra 2017, 2) analysen af autismeområdet fra Børn & Unge 2017, 3) Metodecentrets litteraturstudie fra 2017 vedrørende autisme og 4) DASSOS' kommende analyse af børn og ungeområdet ifm. Rammeaftalen 2019-20 (dog kun i det omfang, det er muligt givet analysen først påbegyndes i 2019).

Organisering

Efter vedtagelsen af kommissorium og procesplan har Børne- og Ungdomsudvalget samt Social- og Sundhedsudvalget beslutningskompetencen i forbindelse med opgaven.

Der er nedsat en styregruppe bestående af:

- Hans Henrik Gaardsøe, Direktør Børn & Unge
- Mette Andreassen, Direktør Social, Sundhed & Omsorg
- Ole Elbæk, Familie- og Rådgivningschef
- Ulrik Johansen, Socialchef

Desuden er der nedsat en arbejdsgruppe, som består af:

- Susanne Andreasen, afdelingsleder, bostøtte og kontaktsted Handicap
- Jan Rahbek, konstitueret afdelingsleder, Familie- og Rådgivning PPL
- Mie Klarsø, specialkonsulent, Social, Sundhed og Omsorg (tovholder)
- Anne K. Nygaard Christoffersen, AC-fuldmægtig, Børn & Unge (tovholder)

Arbejdsgruppen kan inddrage relevante fagpersoner i analysearbejdet, og der kan efter behov nedsættes arbejdsgrupper med deltagelse af relevante medarbejdere og ledere til belysning af konkrete problemstillinger.

Arbejdsgruppen vil sikre inddragelse af relevante interessenter i opgavens to faser herunder eksempelvis Handicaprådet, Landsforeningen Autisme, Specialområde Autisme (Region Midt), Metodecentret, KL og andre kommuner. Der vil desuden blive afholdt et indledende møde med Landsforeningen Autisme med henblik på drøftelse af foreningens perspektiv på udviklingstendenser indenfor området.

Procesplan

Den overordnede procesplan ses i nedenstående oversigt. Arbejdsgruppen udarbejder løbende en mere detaljeret procesplan med konkrete aktiviteter og milepæle for opgaven.

	Deadline	Opgave
Fase 1	1. kvartal 2018	Arbejdsgruppen udarbejder kommissorium og procesplan
	16. februar 2018	Kommissorium forelægges styregruppen
	12. marts 2018	Kommissorium forelægges Fag-MED Social til kommentering
	13. marts 2018	Kommissorium forelægges Fælles-MED i Børn & Unge til kommentering
	15. marts 2018	Kommissorium godkendes på fælles chefgruppemøde for Børn & Unge og Social, Sundhed & Omsorg
	22. marts 2018	Kommissorium og procesplan forelægges Børne- og Ungdomsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget på et fællesmøde
	Maj 2018	Møde med Landsforeningen Autisme
	7. juni 2018	Analyse af autismeområdet forelægges styregruppen
	August 2018	Analyse af autismeområdet forelægges Børne- og Ungdomsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget på et fællesmøde eller på ordinære udvalgsmøder
Fase 2	3. - 4. kvartal 2018	Arbejdsforløb med relevante ledere, fagpersoner og interessenter
	1. kvartal 2019	Katalog forelægges Hoved-MED til kommentering
	2. kvartal 2019	Katalog forelægges Børne- og Ungdomsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget til orientering
	2. kvartal 2019	Katalog forelægges Byrådet til orientering

Efter den politiske behandling i foråret 2019, vil Børne- og Ungdomsudvalget og Social- og Sundhedsudvalget blive præsenteret for særskilte beslutningsoplæg på de respektive nye tiltag og indsatser fra inspirationskataloget, som udvalgene ønsker at prioritere.

BILAG 1: Analyse af udviklingen på autismeområdet

Opgaven indeholder to faser og vil tage afsæt i nedenstående temaer og spørgsmål:

Fase 1: En kortlægning og analyse af autismeområdet

- Fakta om ASF
 - Definition på diagnosen autisme - hvor bredt spænder det?
 - Hvornår opstår det?
 - Dobbelt diagnoser
 - Hvordan foregår udredningen (vejen igennem systemet)
- Udviklingen i antallet af borgere med ASF
 - I Viborg Kommune, sammenlignelige kommuner, Region Midt og på landsplan
- Beskrivelse af Viborg Kommunes tilbud til borgere med ASF
 - Hvilke indsatser har vi?
 - Passer vores tilbud til dem (kvantitet og kvalitet)?
 - Hvor oplever vi presset?
 - Kortlægning af vores køb af relevante tilbud i Region Midt og andre kommuner
- Erfaringer fra andre kommuner
 - Hvad gør de?
- Analyse af udvikling og sammenhænge i de faktuelle oplysninger

Fase 2: Der udarbejdes et katalog, der;

- opsummerer analysens resultater ift. de væsentligste udfordringer på autismeområdet
- samler relevant eksisterende viden om virksomme metoder
- fremsætter anbefalinger til nye tiltag og indsatser.